

Mponerande mjukvaruemulering

I juni 2007 testade Monitor vad som kanske var en av de mest avancerade och mest välbyggda kompressorerna på marknaden: Elysia Alpha. Någon tid senare presenterade de kompetenta tyskarna en efterföljare – lika imponerande – Mpressor. Prislapparna på dessa hårdvarumonster uteslöt tyvärr många mindre studior. Nu försöker man råda bot på detta, genom att släppa en mjukvaruversion av Mpressor.

Priset på Alpha ligger på cirka 80 000 kronor (exklusive moms) och Mpressor ligger inte så långt efter med sin prislapp på 35 400 kronor. Med mjukvaran vill man attrahera även mindre studior och musikproducenter. Testaren Jörgen Cremonese tyckte i och för sig att "Mirakelmaskinen" Alpha var värd varje krona, men prislappen på mjukvaran läser behagliga 2 300:– och då bör priset inte avskräcka någon.

Tack vare ett intimt samarbete med en annan tysk firma, Brainworx – som låg bakom även mjukvaruversionerna av SPL-

hårdvarorna (Monitor nr 7/09) – har man lyckats emulera den oerhörd välbyggda kretslösningen hos Mpressor. Det handlar om alltigenom diskret klass A-teknik. Och utan att överdriva måste man säga att (både Alpha och) Mpressor låter just mycket imponerande (eng: impress=imponera).

Egenskaper

Mpressor är en stereokompressor där man kan länka de båda kanalerna eller låta dem jobba individuellt. Den har möjlighet att låta signal från en extern källa (Side-Chain) trigga kompressordelen, och den

kan i mångt och mycket betraktas som en normal, ytterst habil kompressor för till exempel masteringsändamål. Men Mpressor har även några speciella funktioner, som den till viss del lånat från sin storebror.

"Auto Fast" innebär att attacktiden automatiskt anpassas till källmaterialet så att den är som kortast när det finns snabba transienter i ljudet. Målsättningen hos Elysia har också varit att denna inställning ska arbeta så distorsionsfritt som möjligt. En målsättning man infriat.

Den tidigare nämnda Side-Chain-funktionen kräver att ditt musikprogram har

stöd för denna funktion, men det har de flesta moderna program idag.

”Anti Log”-karakteristik på Releasekurvan ger en helt annan ljudkaraktär än den linjära kurvan vi är vana vid. Denna alternativa releasekurva kan definitivt hjälpa till att skapa intressanta ljudeffekter. Transienterna får en snabb release, medan det övriga ljudmaterialet får en betydligt längre release-tid (se bild 1 här till höger). Vill man ha riktigt pumpande trummor så är det Anti-log som ska kopplas in.

”Gain Reduction Limiter” är ingen vanlig limiter – som de vi är vana att träffa på i kompressorsammanhang. I stället för att sätta en gräns för hur stark utsignalen får bli, bestämmer Mpressors Gain Reduction Limiter hur mycket kompressordelen får ta ner signalen. Den sitter alltså inte i signalkedjan, utan är placerad så den påverkar den virtuella styrspänningen. Det innebär att hur stark än insignalen blir, kommer inte kompressorn att komprimera mer än det värde du ställt in på denna ratt. Man kan på så sätt komprimera de svagare partierna i ljudet, samtidigt som man behåller dynamiken i de starkare delarna. Det öppnar för en hel del kreativa ljudidéer.

”Niveau Filter” är ytterligare en bra funktion som kan användas mycket kreativt. Det liknar den typ av Tilt-filter man hittar hos vissa hifi-produkter. Den påverkar de båda sidorna runt en vald brytpunkt på olika sätt. Den kan

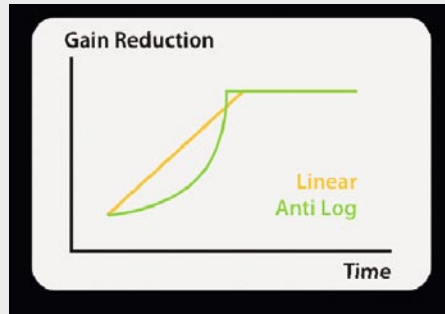

Bild 1: Så här kan release-kurvan se ut vid anti log-inställningen. Kan användas för baklängeseffekter.

***”Mpressor har alla de
inställningsmöjligheter
som förväntas av en
kompressor i toppklass.
Den fungerar – och låter
också – fantastiskt bra
med de traditionella
inställningarna.”***

med två reglage förändra ljudbalansen radikalt. Det ena reglaget är en ratt som väljer brytfrekvensen och med det andra väljer man hur mycket filtret ska påverka. Utgångsläget för denna ratt är mittläget. Vrider man ratten medurs höjs basen och diskanten sänks. Åt andra hållet blir det tvärtom. Dessutom finns en knapp som multiplicerar vald frekvens med faktor 10. Ytterst effektivt! I ytterlägena på frekvensratten förändras filtrets karaktär. Med fullt utslag åt ena hållet blir det ett lågpasfilter och i andra änden av skalan blir det ett högpasfilter.

”Negative Ratios” - bör icke förväxlas med expanderings. Med de vanliga ratio-inställningarna beter sig Mpressor som en traditionell hard-knee-kompressor: kurvan viker av på sitt typiska sätt när den når tröskelvärdet. Vid negativa kompressionsgrader (ratios) viker kurvan av, men dyker nedåt igen vid tröskelvärdet (se bild 2 på nästa sida). Det innebär att ju starkare signal man matar in, desto svagare blir utsignalen. Dessa inställningar, i kombination med andra Mpressor-specialiteter, bäddar för riktigt spännande ljudkollage. Eko- och reverbeffekter kan fås att leva eget liv.

Något man däremot inte hittar hos Mpressor är MS-matrisdelen från Alpha-kompressorn. Behöver man något liknande har just Brianworx några mycket intressanta pluggar för sådana ändamål. (Info: www.brainworx.de.)

Mponerande mjukvaruemulering

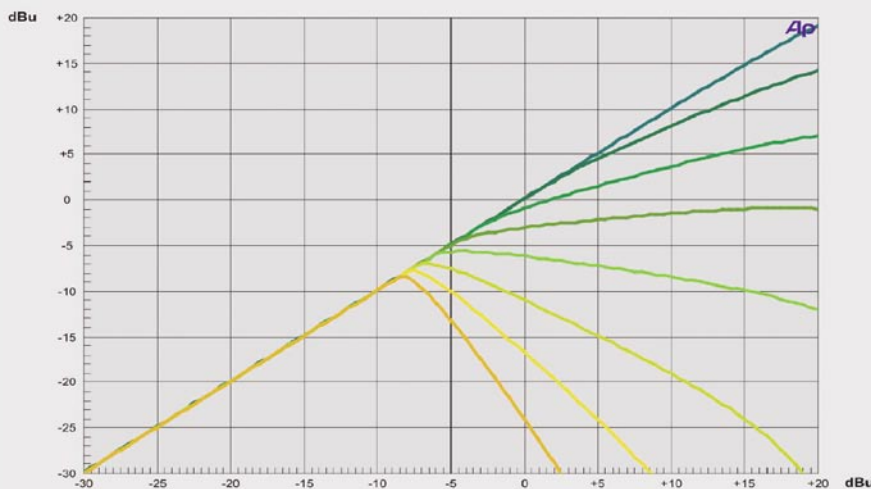

Hantering

För den som behöver hjälp finns handboken till hårdvaran som nedladdningsbart pdf-dokument. Den är mycket pedagogisk och välskriven och i och med att mjukvaran följer hårdvaran så exakt fungerar detta utmärkt. I handboken finns många bra grundinställningar att utgå ifrån i sitt ljudarbete. Till skillnad från hårdvaran har dock inte mjukvaran en vänster- och en högerdel. Vill man hantera två kanaler separat är det bara att öppna en plugg för varje kanal. De är rätt så processorsnåla, så man kan, på en normal, modern dator, ha rätt många "instanser" uppe utan att CPU:n krokmar. Alla de normala reglage som man väntar sig finna hos en kompressor finns här: Threshold, Attack, Release och Ratio, tillsammans med Make-up Gain och en mätarstapel med lysdioder som visar mängden kompression i dB, och som även indikerar

när Gain Reduction-limitern är inkopplad. Dessutom finns knappar som kopplar in de olika specialfunktionerna och rattar för att ställa in deras värden.

Men, trots sina många fantastiska företräden har mjukvaran ett litet problem. Hårdvaran är otroligt solitt uppbyggd med rejäla metallrattar som andas kvalitet och när man gör en så här exakt replik i mjukvaruform kan gränssnittet bli en aning svårilläst. De inställningar hos hårdvaran där ljuset och 3D-intrycket hjälper till att få allt så oerhört självklart, kan hos mjukvaran bli en smula svårillästa, speciellt känner jag att siffrorna runt rattarna hade mått bra av en något större skala. Självklart är detta en avvägningsfråga, och man kan ju få hjälp av en skärm med annorlunda upplösning, men personligen hade jag lite svårt att läsa siffrorna och mina inställningar i vissa lägen...

Bildtext 2: Mpressor är en typisk hard knee-kompressor. Med negativ ratio (de gula kurvorna) blir utsignalen svagare ju starkare insignal som matas på.

... och ljudegenskaper

Mpressor har alla de inställningsmöjligheter som förväntas av en kompressor i toppklass. Den fungerar – och låter också – fantastiskt bra med de traditionella inställningarna. Börjar man sedan labba med Auto-fast attack, Gain reduction-limitern och Niveaufiltret kan man skapa ljudbilder som ytterst få andra apparater kan klara på egen hand. Då blir plötsligt inte "transparent" det första ord man kommer att tänka på – och det är heller inte tänkt så. Mpressor har helt enkelt hela ljudspektrumet på sin repertoar – allt från diskret och transparent ljudpåverkan, till riktigt stygga ljudeffekter. Full pott på ljudsidan.

Sammanfattning

Det har tyvärr inte varit möjligt för mig att kunna göra en direkt A/B-test mellan hård- och mjukvara, men det känns som att man lyckats mycket bra med att implementera hårdvarans ledord – ljudkvalitet rätt igenom – även i mjukvaran Mpressor. Den fungerar lika bra som masterings- eller mixerkompressor, som kreativt ljudverktyg. Den är extremt lättjobbad och överraskande på samma gång. Är ni det minsta tevsamma finns möjlighet att ladda ner en testversion från tillverkarens hemsida. Allt ni behöver är ett iLok-konto med tillhörande nyckel.

Mitt slutomdöme blir: Mycket Mponerande!

Artikelförfattaren har hållit på med musik sedan Tandberg släppte sin trådspelare och kan nås på: gunnar.e@mac.com

Fakta Elysia Mpressor

Typ: Insticksmodul som emulerar hårdvarukompressorn Mpressor

Format: RTAS/VST/AU (TDM bör finnas ute när detta läses)

Systemkrav: MAC: Intel eller PPC CPU (minst 1 GHz), 256 MB RAM, Mac OS X 10.4 eller senare, Pro Tools 7.0 eller bättre, eller värdprogram med stöd för VST/AU-pluggar. PC: Intel-kompatibel CPU (minst 1 GHz), 256 MB RAM, Windows 2000 eller senare, Pro Tools 7.0 eller bättre, eller värdprogram med stöd för VST-pluggar.

Pris: Hårdvaran: 35 400:- exklusive moms, mjukvaran: 2 300:- exklusive moms

Svensk distributör: Golden Age Music, Alingsås, www.goldenagemusic.com